

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Zlý stav mostov môže negatívne zasiahnuť do životov ľudí vo viacerých regiónoch

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) vypracoval odbornú štúdiu zameranú na stav mostov na cestách II. a III. triedy. Kontrolórov zaujímalo, či sú verejné prostriedky na výstavbu, opravu a údržbu mostov vynakladané efektívne a či je ich dostatok. Štúdia ukázala, že v období rokov 2013 až 2016 neprišlo k zlepšeniu stavebného stavu mostov na cestách II. a III. triedy. Práve naopak, vzrástol počet mostov v zlom a veľmi zlom stave.

Ku koncu roka 2016 bolo na cestách II. a III. triedy 5 439 mostov, z ktorých v zlom, veľmi zlom a havarijnom stave bolo až 592 mostov, pričom 82 z nich do tejto kategórie pribudlo v období rokov 2013 až 2016. Zhoršovanie stavu vyplýva z dlhodobou zanedbanou údržbou mostov a nedostatku finančných prostriedkov na ich údržbu a opravy. Prispievajú k tomu aj odkladané rekonštrukcie mostných objektov za hranicu životnosti. Mnohé stavby boli totiž postavené v období krátko po druhej svetovej vojne a v súčasnosti sa blížila k hranici svojej technickej životnosti. Za ostatných 25 rokov bolo pritom na cestách II. a III. triedy postavených len približne 100 mostov, čo predstavuje 2 % z ich súčasného celkového počtu. Vek takmer tretiny mostov (1 733 mostov) presahuje 65 rokov, uvádza evidencia Slovenskej správy ciest. Zároveň sú dnes tieto cestné stavby výrazne preťažované nákladnou dopravou. Podľa zistení kontrolórov NKÚ SR sa zaťaženie týchto ciest vrátane mostov ešte zvýšilo po zavedení mýtného systému na cestách I. triedy v roku 2014, keď ich začal obchádzať veľký počet vozidiel využitím ciest II. a III. triedy. Pri vozidlách nad 12 ton ide o takmer dvojnásobný nárast.

Najvyššia kontrolná inštitúcia v štúdiu identifikovala tri rizikové faktory, ktoré brzdia modernizáciu mostných objektov, a to strategické postupy, podfinancovanie a procesy používané pri výbere mostov na výstavbu, opravu a údržbu. Napriek tomu, že počet mostov v zlom, veľmi zlom a havarijnom stave tvorí takmer 11 % z celkového počtu, v Strategickom pláne rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy je zahrnutých len 10 projektov na realizáciu rekonštrukcie mostov. Ukazuje sa, že strategické materiály sa podstatnou mierou zaoberajú len cestami a v nedostatočnej miere reflektujú problematiku mostných objektov. Dokonca všetky vyššie územné celky, ako zriaďovatelia, resp. zakladatelia regionálnych správ ciest, zodpovedné za komplexnú starostlivosť o mosty, nemajú spracované štúdie uskutočniteľnosti opráv na cestách a mostoch. Kontrolóri tak konštatujú, že neexistuje systémový prístup v oblasti správy a údržby ciest vrátane mostov.

V sledovanom období sa do výstavby a rekonštrukcie mostov na cestách II. a III. triedy investovalo len približne 15 miliónov eur, čo sú asi 3 % z celkových výdavkov na cesty tejto kategórie vrátane mostov. Pri zahrnutí výdavkov na ich bežnú údržbu a opravy ide o takmer 23 miliónov eur, čiže 4,6 %. Vynaložené finančné prostriedky nedokážu pokryť skutočné potreby rekonštrukcie, opráv a údržby, keďže stav mostov sa zhoršuje. Podľa kontrolórov je preto dôležité pripraviť udržateľný plán financovania mostov, a to tak z pohľadu ich výstavby a rekonštrukcie, ako aj údržby a opráv. Najvyšší podiel mostov v kategóriách zlý, veľmi zlý a havarijný bol evidovaný v Bratislavskom a Žilinskom kraji.

Tretí kľúčový faktor pri vynakladaní financií predstavuje samotný proces výberu mostov, ich diagnostikovanie je totiž finančne veľmi náročné. Počet hlavných prehliadok, ktoré sa vykonávajú na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby SR, bol v roku 2016 spomedzi sledovaných rokov najnižší, predstavoval len 7 % z celkového počtu prehliadok (4 479). V rokoch 2013 až 2016 bolo na Slovensku diagnostikovaných len 24 mostov, pričom inštitút diagnostiky mostov sa vôbec nevyužil v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom a Prešovskom kraji. Bežná prehliadka odborných hodnotiteľov sa pre ich nedostatok nevykonala v Trnavskom kraji, čo mohlo ovplyvniť objektívne získavanie informácií o prevádzkovom stave mostov.

Zo zistení kontrolórov vyplýva, že pri súčasnom nastavení systému financovania výstavby, opravy a údržby mostných objektov nemožno zastaviť zhoršovanie ich prevádzkového stavu. Národná autorita v oblasti externej kontroly ďalej konštatuje, že ani samotný rozpočet verejnej správy na rok 2018 nevytvára predpoklady na zlepšenie vývoja v súvislosti s mostnými konštrukciami na cestách II. a III. triedy. A práve negatívny trend zhoršovania stavu mostov a nedostatočné financovanie opráv si do budúcnosti vyžiada vyššie finančné investície. Zároveň vyvstáva riziko zhoršenia kvality dopravnej dostupnosti, čo sa negatívne premietne do každodenného života ľudí vo viacerých regiónoch. Je to jedno z rizík s negatívnym dosahom na kvalitu života obyvateľov.

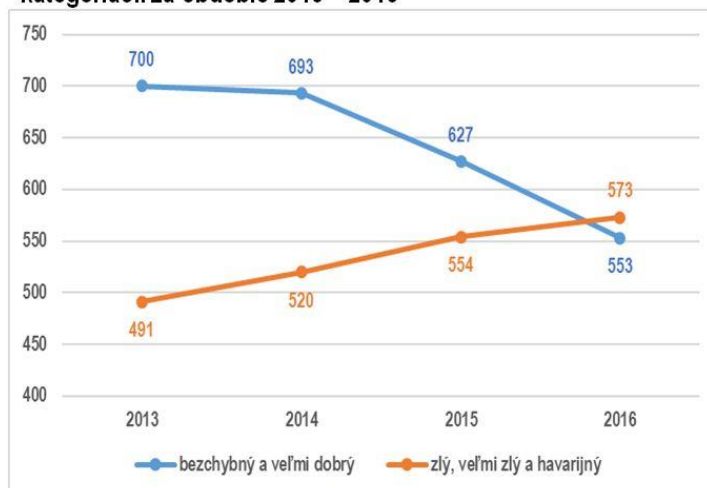
Ako sú na tom mosty

5 439 mostov
je na cestách II. a III. triedy.

592 mostov
je v zlom, veľmi zlom
a havarijnom stave.

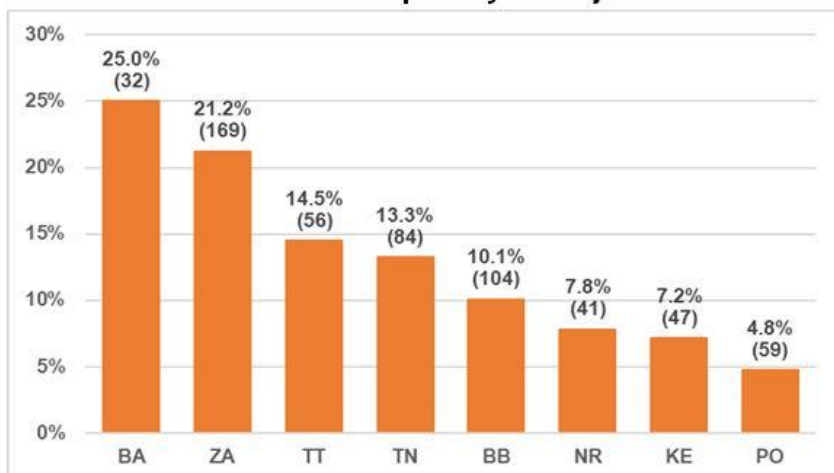
82 mostov
pribudlo do zlého, veľmi
zlého a havarijného stavu za
obdobie rokov 2013 – 2016.

Vývoj stavebného stavu mostov v najlepších a najhorších kategóriách za obdobie 2013 – 2016

Zdroj: SSC, údaje k 1.1.2017 z augusta 2017

Počet mostov v zlom, veľmi zlom a havarijnom stave v roku 2016 v rámci samosprávnych krajov

Zdroj: SSC